

свідків. Am Psychol. 2007;62(6):555-62. doi:10.1037/0003-066X.62.6.555.

3. Закон України «Про запобігання домашньому насильству». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>.

4. Постанова Яворівського районного суду Львівської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96612287>.

5. Постанова Яворівського районного суду Львівської області. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/98387149>.

6. Постанова Шевченківського районного суду м. Запоріжжя URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100985086>.

Олексин Х. Л.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
навчально-наукового інституту № 3
національної академії внутрішніх справ

Литвин В. В.

ВИЯВЛЕННЯ ФАКТОРІВ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ ПІДРОЗДІЛАМИ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На сьогоднішній день у XXI столітті найактуальнішою проблемою у світі постають питання одного із найбільш небезпечних злочинів проти людства як торгівлі людьми. Як відомо, це діяння є кримінально караним у більшості країн світу, в нашому вітчизняному законодавстві воно знайшло своє закріплення в Кримінальному кодексі України, а саме в статті 149 [1]. Сучасні види та форми експлуатації людини та методи вчинення такого злочину в сучасному світі, створюють неабияку загрозу для суспільства. Зокрема, ця проблема стосується і України. Особливо, коли діє воєнний стан, росія продовжує вести збройну агресію проти України, ворог насильно примушує виїжджати з окупованих територій повноправних громадян України або в кінцевому результаті, вивозить їх насильно на територію росії, а також на

підконтрольні їм території Автономної Республіки Крим та Донбасу. Дана проблема, також пов'язана насамперед із вимушеним виїздом громадян з територій на яких проходять бойові дії, та переселенням у більш безпечніші регіони України чи виїздом за кордон в статусі біженця. Користуючись психо-емоційним станом українців, які в пошуках прихистку не здатні через досить стресову ситуацію виважено та розумно контролювати свої дії, торгівці людьми знаходять для себе досить велику вигоду в цьому. Особливу небезпечність цей злочин має стосовно дітей, яких насильно вивозять з метою подальшого незаконного усиновлення чи удочеріння.

У зв'язку з останніми подіями в нашій країні на підрозділи органів Національної поліції покладається досить велике навантаження, тому в деяких регіонах такі злочини розкрити практично неможливо.

Метою дослідження є удосконалення розкриття а також співпраця уповноважених суб'єктів, що спрямовують свою діяльність сфері протидії торгівлі людьми з підрозділами органів Національної поліції під час дії воєнного стану. Дана тема була досліджувана для таких вітчизняних науковців як В.І. Васильчук, В.І. Дубина, А.А. Небитов, М.І. Андрієнко, М.О. Васильєва, В.А. Глуховець, О.М. Ємець, Я.Г. Лизогуб та інших. В своїх працях вони висвітлили основні аспекти торгівлі людьми, поняття, види а також протидія та запобігання. Сьогодні хочеться поговорити та розкрити питання щодо отримання інформації про вчинення злочину та активну протидію всіма уповноваженими суб'єктами, що спрямовують свою діяльність у цій сфері.

На думку В.І. Васильчук, В.І. Дубина, А.А. Небитов для удосконалення протидії торгівлі необхідно створити належним чином інформування громадян стосовно даного злочину та порад: «що ж робити в разі якщо стали жертвою торгівлі?». Найефективнішим методом отримання інформації про даний злочин є безпосередньо звернення громадян. Звернення у свою чергу можуть надходити як від осіб, що стали жертвами цього злочину, так і від осіб яким стало відомо про обставини [2]. Як відомо важливою передумовою своєчасного отримання інформації про вчинення кримінального правопорушення, пов'язаного із торгівлею людьми, а також протидії такому явищу стає налагодження тісної взаємодії зі суб'єктами, які здійснюють заходи у цій сфері. Перелік суб'єктів, що активно

протидіють стосовно торгівлі визначено в ст. 5 Закону України «Про протидію торгівлі людьми» [3].

Крім цього, ефективним методом є правове регулювання у цій сфері. Ця сфера діяльності потребує чіткої регламентації та правового регулювання зі сторони держави, а також постійного вдосконалення чинного законодавства шляхом внесення до нього змін вищими законодавчими органами. Адже саме правові норми є важливою передумовою запобігання та протидії торгівлі людьми. Так, від 14.07.2021 року урядом було ухвалено концепцію державної цільової програми щодо протидії торгівлі людьми на період до 2025 року. В якій безпосередньо йдеться про визначення та актуальність даної проблеми, аналіз та причини виникнення а також оптимальні шляхи її розв'язання і вирішення.

У щорічній Доповіді про торгівлю людьми, оприлюдненій Державним департаментом США 25 червня 2020 р., що охоплює 140 країн, які класифікуються за чотирма групами залежно від того, яких заходів вживають уряди таких країн для боротьби з торгівлею людьми, Україна залишається у другій групі (перша група – країни, які повністю відповідають вимогам (стандартам) Федерального Закону США «Акт про захист жертв торгівлі людьми»).

Уряд України докладає значних зусиль стосовно протидії. Про позитивні результати щодо протидії торгівлі людьми за минулі роки свідчить в першу чергу це збільшення розслідування злочинів: у 2019 році правоохоронні органи розслідували 297 злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми, порівняно з 275 злочинами у 2018 році; також збільшилась кількість осіб, що визначені як потерпілі від злочину передбаченого статтею 149 ККУ; збільшення кількості осіб яким було повідомлено про підозру у вчиненні ними кримінального правопорушення, що насамперед є необхідною обставиною для подальшого ініціювання судового розгляду стосовно справи; збільшення кількості направлених на судовий розгляд справ: станом на 2019 рік кількість становить 201 справа, станом на 2018 кількість становить 148 справ; збільшилась кількість справ після винесення обвинувального вироку судом: в 2019 році – 199 справ, у 2018 році – 68 справ [4].

Таким чином, за результатами зовнішньої оцінки діяльності з протидії торгівлі людьми та внутрішнього дослідження цієї масштабної проблематики ми можемо побачити, що є певна недосконалість та невизначеність у цій

сфері. До цього ми можемо віднести такі чинники як: повільний та несвоєчасний розгляд справ судами, не доведення розпочатих розслідувань до кінця а також низький рівень ідентифікації осіб постраждалих від торгівлі людьми.

Оцінюючи ситуацію в країні та узагальнюючи статистику вчинення злочину можна запропонувати наступні шляхи розв'язання даної проблеми. А саме: впровадження в державі єдиної політики з протидії торгівлі людьми на міжнародному, центральному та місцевому рівні із урахуванням чіткого механізму співпраці органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських і міжнародних об'єднань, вдосконалення чинного законодавства. Також сюди хочеться віднести і основні завдання держави, а саме: попередження, протидія і запобігання торгівлі людьми уповноваженими суб'єктами у цій сфері, розшук та переслідування осіб які вчинили злочин пов'язаний із торгівлею людьми, захист та надання певної визначеної допомоги особам які постраждали від даного злочину, зміцнення правоохоронними органами міжнародного співробітництва із відповідними органами і організаціями які мають повноваження в сфері протидії торгівлі людьми, підвищення рівня проінформованості та обізнаності населення у сфері протидії цьому злочину.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Васильчук В.І., Дубина В.І., Небитов А.А. Виявлення фактів торгівлі людьми підрозділами боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми органами Національної поліції. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. № 4 (97), 2015. С. 211–223. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/559>.

3. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>.

4. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми проти торгівлі людьми на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.07.2021 № 800-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2021-%D1%80#Text>.